

**GLÓWNY INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA
DEPARTAMENT MONITORINGU ŚRODOWISKA
REGIONALNY WYDZIAŁ MONITORINGU ŚRODOWISKA W LUBLINIE**

**Ocena jakości wód podziemnych
na podstawie monitoringu regionalnego
na terenie województwa lubelskiego w 2024 roku**

**Naczelnik RWMŚ w Lublinie
Michał Solis**

Lublin, kwiecień 2025 r.

Spis treści:

1. Wstęp	3
2. Badania źródeł	3
2.1. Lokalizacja i zakres badań	3
2.2. Wyniki badań i ocena jakości	9

1. Wstęp

Monitoring jakości wód podziemnych realizowany na poziomie krajowym i regionalnym, prowadzony jest w celu dostarczenia informacji o stanie chemicznym wód podziemnych, śledzenia jego zmian oraz sygnalizacji zagrożeń. Najcenniejszymi zasobami wód są główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP), wymagają one szczególnej ochrony w zakresie stanu chemicznego i ilościowego wód podziemnych oraz kontroli zarządzania zasobami. Wody podziemne mają duże znaczenie jako źródło zaopatrzenia w wodę zarówno ludności jak i przemysłu.

Badania i ocenę stanu chemicznego wód podziemnych w ramach regionalnego monitoringu jakości wód podziemnych realizowano w województwie lubelskim zgodnie z obowiązującym prawodawstwem:

- ustawą Prawo wodne,
- rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 13 lipca 2021 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych,
- rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych.

Na poziomie regionalnym prowadzono monitoring uzupełniający badania wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych, badaniami objęto wody podziemne - wpływy źródeł – mające znaczenie w zasilaniu wód powierzchniowych płynących.

Zestawienie badanych punktów zawiera plik xls
Zestawienie_punktów_pomiarowych_wód_podziemnych_woj_lubelskie_2024(m_regionalny).

2. Badania źródeł

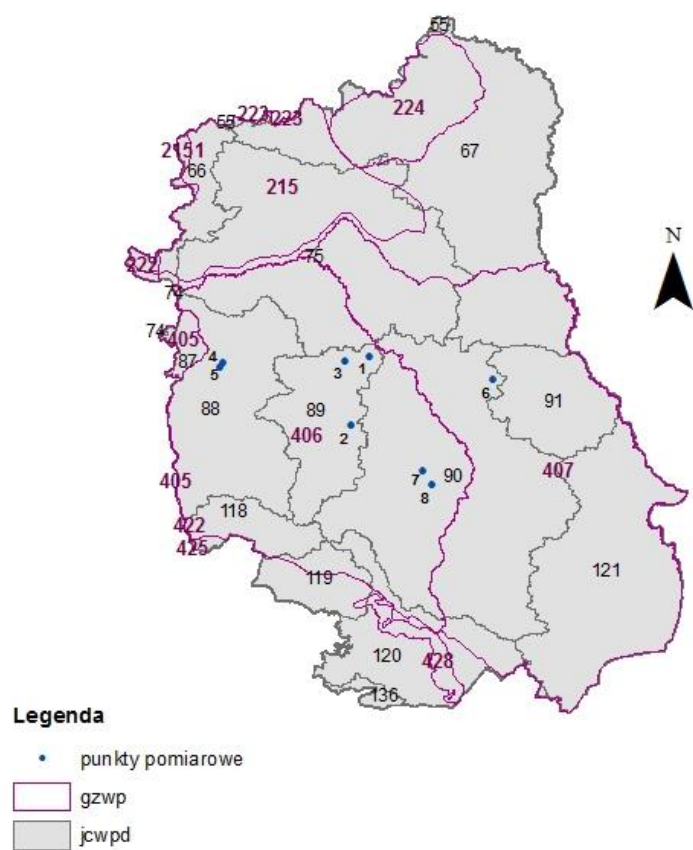
2.1. Lokalizacja i zakres badań

Lubelszczyzna ze względu na swoją hydrogeologiczną budowę charakteryzuje się występowaniem licznych źródeł mających duże znaczenie w zasilaniu wód powierzchniowych. Źródła występujące na Lubelszczyźnie pełnią istotną rolę w zasilaniu wód powierzchniowych, dostarczając od 40 do prawie 100% wody.

W 2024 roku do badań wytypowano 8 źródeł z rejonu Wyżyny Lubelskiej, położonych w obszarze trzech jednolitych części wód podziemnych o numerach: 88, 89 i 90, leżących w obszarze GZWP nr 406 i 407.

Lokalizację badanych punktów przedstawia poniższa mapa i mapa zawarta w pliku *Mapa_wyniki_monitoringu_wód_podziemnych_woj_lubelskie_2024(m_regionalny).*

Lokalizacja punktów pomiarowych monitoringu regionalnego na terenie woj. lubelskiego w 2024 roku

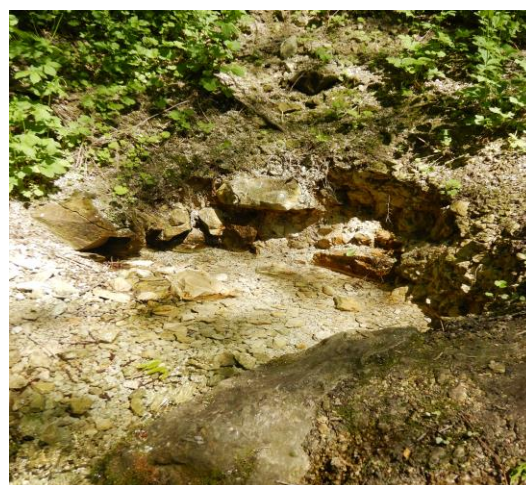
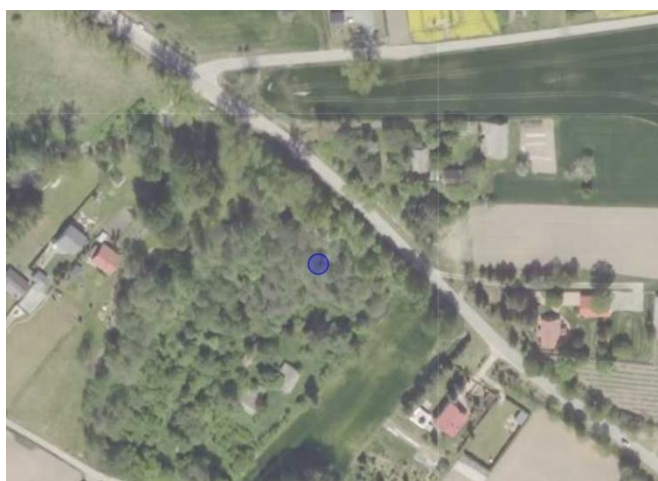
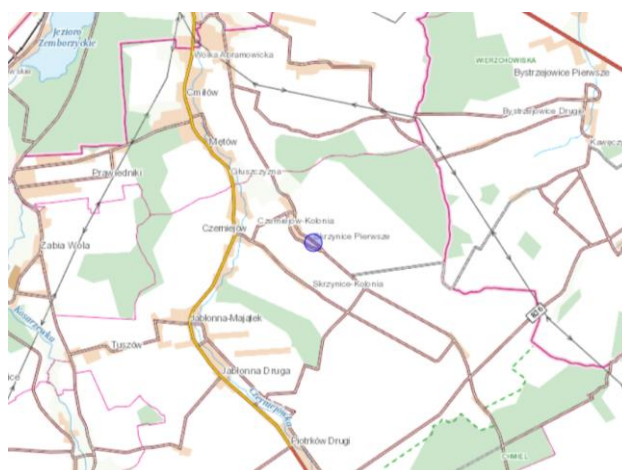
Badania jakości wód źródeł przeprowadzono raz w roku (w II kwartale), pobrano próby z 7 źródeł, w 1 źródle w m. Felicjan stwierdzono brak wypływu.

Zakres pomiarów obejmował 42 wskaźniki: temperaturę, przewodność elektryczną właściwą w 20°C, pH, tlen rozpuszczony, ogólny węgiel organiczny, amoniak, azotany, azotyny, fosforany, fluorki, chlorki, wodorowęglany, siarczany, sód, potas, wapń, magnez, żelazo, antymon, arsen, chrom ogólny, cyjanki wolne, cynk, kadm, kobalt, mangan, miedź, nikiel, selen, srebro, ołów, wanad, bar, beryl, bor, glin, molibden, rtęć, tal, tytan, uran oraz cynę.

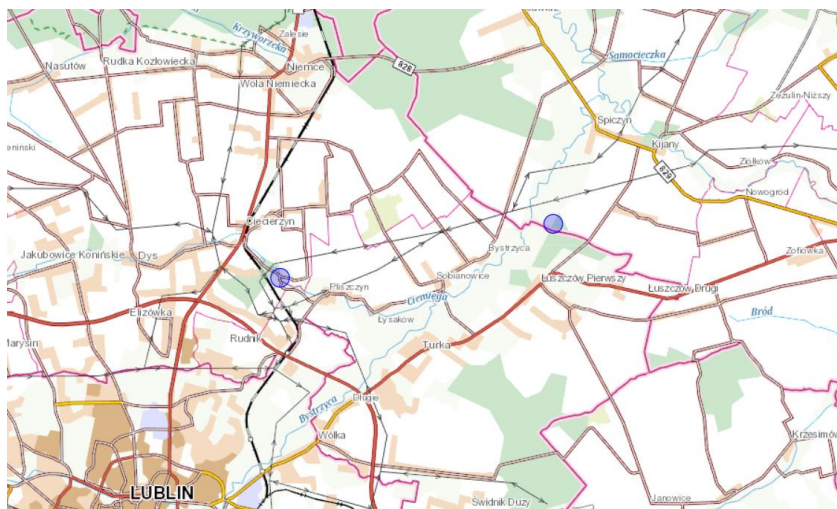
Badane w 2024 roku źródła pełnią znaczącą rolę w zasilaniu rzek: Bystrzycy, Bystrej, Świnki i Żółkiewki:

- ❖ Źródło w zlewni Bystrzycy, położone w gminie Jabłonna:

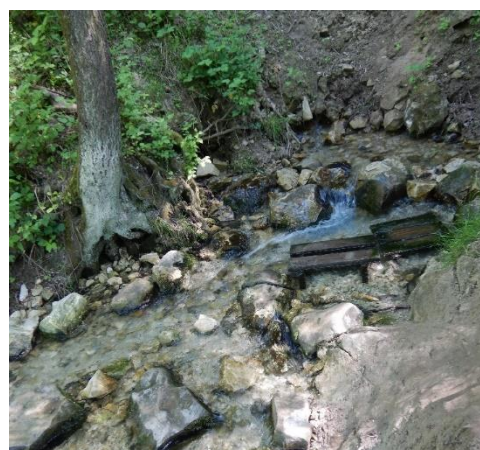
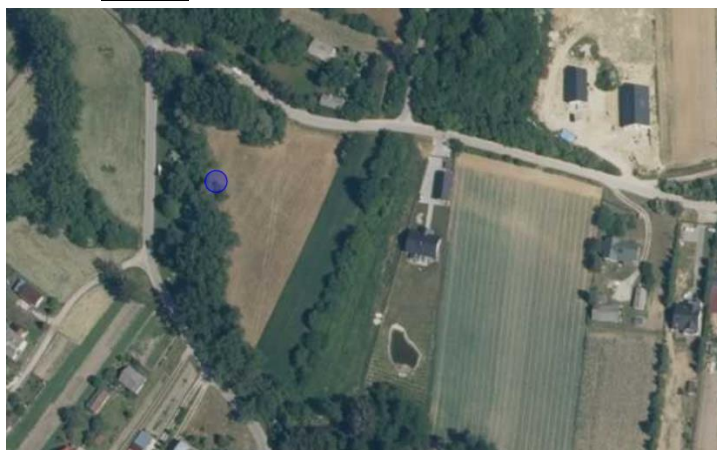
Skrzynice

❖ Źródła w zlewni Bystrzycy, położone w gminach: Wólka i Niemce:

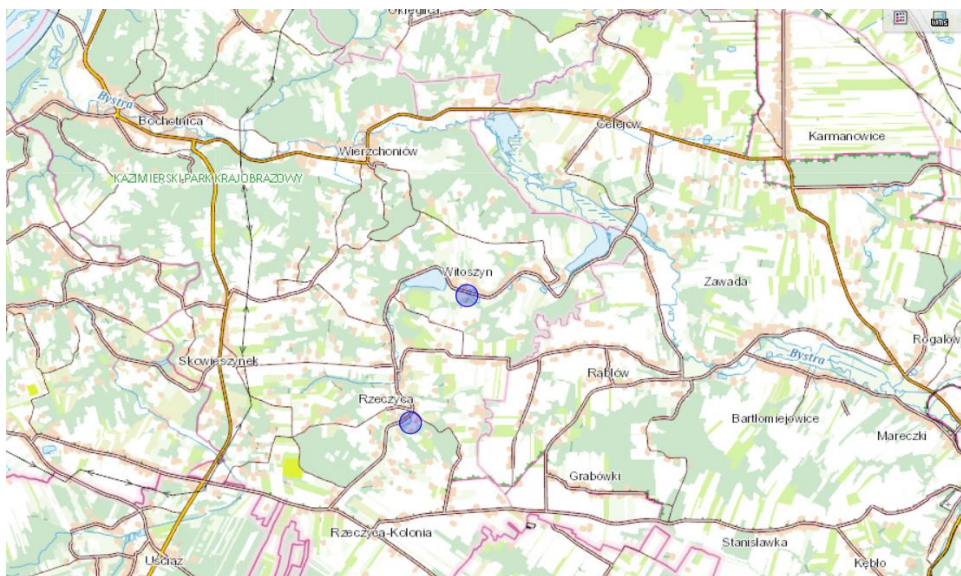
Baszki

Łuszczów

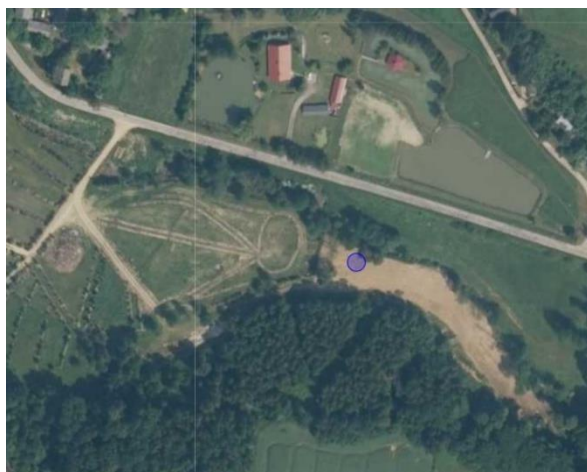
❖ Źródła – położone w zlewni rzeki Bystrej, gmina Kazimierz Dolny:

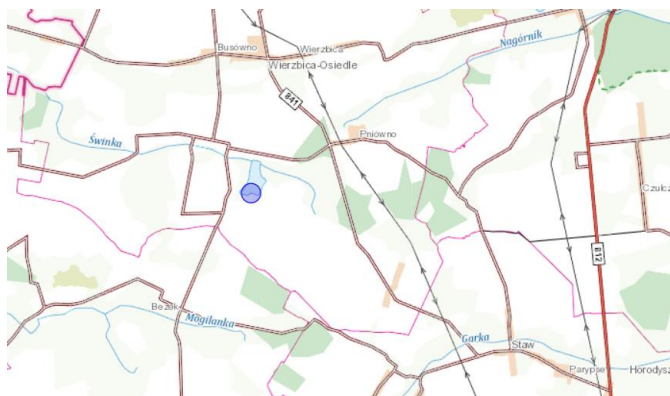
Rzeczyca

Witoszyn

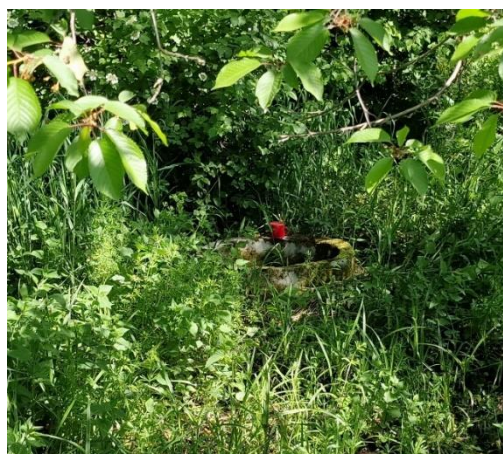
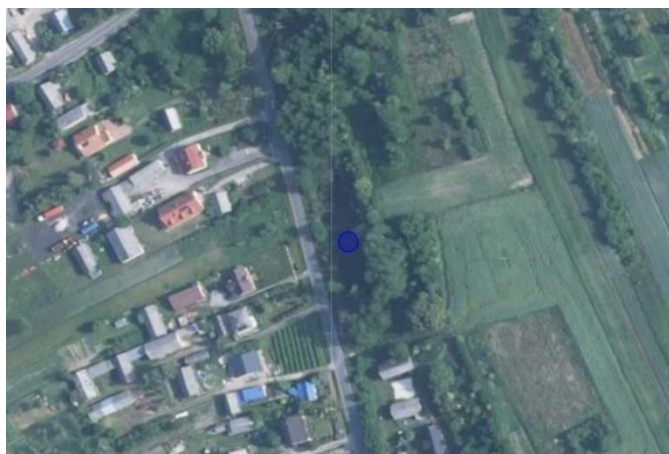

- ❖ Źródło Święcica – położone w zlewni rzeki Świnki, gmina Wierzbica.

- ❖ Źródło Chorupnik – położone w zlewni Żółkiewki, gmina Gorzków:

2.2. Wyniki badań i ocena jakości

Uzyskane wyniki badań źródeł posłużą do weryfikacji ocen stanu jakości rzek. Woda dopływająca do cieków przez źródła zawiera dużą ilość wapnia i wodorowęglanów, powstających podczas rozpuszczania skały kredowej i dysocjacji węglanu wapnia, z tego względu wartości niektórych wskaźników fizykochemicznych: twardości ogólnej, wapnia, zasadowości i przewodności mogą przekraczać normy środowiskowe. Na podstawie wyników badań wód podziemnych zasilających wody powierzchniowe podwyższone wartości tych parametrów można uznać za tło hydrogeochemiczne.

Wyniki przeprowadzonych badań zawiera plik xls – *Wyniki_analiz_fiz-chem_wód_podziemnych_woj_lubelskie_2024(m_regionalny)*.

Ocena jakości wód źródeł została dokonana w oparciu o rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w *sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych* (Dz.U. 2019 poz. 2148).

Ocenie poddano 7 badanych źródeł, w jednym źródle w miejscowości Felicjan w dniu poboru stwierdzono brak wypływu, tylko zabagnienie terenu, źródłisko to betonowa czworokątna komora z której wypływa woda ze źródła. Mieszkańcy miejscowości potwierdzili niski stan wód źródła od kilku lat, jedynie w miesiącach wczesnowiosennych, po roztopach zauważali wypływy wód źródłanych. Miejsce źródłiska na fotografii poniżej.

Badane źródła w większości charakteryzowały się wysoką jakością, w 5 występowały wody dobrej jakości (klasa II), wyniki analiz wskazywały na naturalny skład wód źródłanych. W 1 źródle w m. Chorupnik jakość wód spełniała wymagania klasy III (wody zadowalającej jakości) ze względu na zawartość azotanów i wapnia. Najgorzej wypadła klasyfikacja wód źródłanych ujmowanych w m. Świącica, które sklasyfikowano w klasie IV (wody niezadowalającej jakości) z powodu podwyższonych zawartości fosforanów i potasu. Usytuowanie w sąsiedztwie gospodarstwa rybackiego (pow. 52 ha), będącego dawnym PGR-em i na terenie którego znajdują się stawy hodowlane, obory i inne budynki po dawnym gospodarstwie, jest przypuszczalnie powodem znacznej antropopresji na wody tego źródła. Źródło w m. Świącica było badane po raz pierwszy i obecnie nie można zaobserwować trendu zmian jakości wód.

We wszystkich występowały podwyższone wartości wapnia lub wodorowęglanów, co jest charakterystyczne dla wód z terenu Lubelszczyzny ujmowanych z poziomów wodonośnych związanych z osadami kredowymi.

Wyniki klasyfikacji jakości wód źródeł przedstawiono w pliku xls *Wyniki_klasyfikacji_jakości_wód_podziemnych_źródła_woj_lubelskie_2024(m_regionalny)* oraz na mapie – *Mapa_wyniki_monitoringu_wód_podziemnych_woj_lubelskie2024(m_regionalny)*.

Wyniki badań wód podziemnych w ramach monitoringu regionalnego w 2024 r.

